

PAPER DETAILS

TITLE: Mesken`in etnografya ve folkloru ile ilgili anket sorulari

AUTHORS: Orhan ACIPAYAMLI

PAGES: 0-0

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1548637>

MESKEN'İN ETNOGRAFYA VE FOLKLÖRÜ İLE İLGİLİ ANKET SORULARI

Prof. Dr. Orhan ACIFAYANLI

- 1 - Köy'ün adı? Köy adının etimolojisi? Köy halkının menşesi? Köy'ün kuruluşu?
- 2 - Köy'ün nüfusu? Kadın ve erkekler arasındaki nüfus farkı?
- 3 - Köyün bağlı olduğu il, ilçe ve nahiye? Köy'ün yüksekliği? Köy arazisinin şekli? Köy'ün içinden veya yakından geçen yollar? Çevredeki akar sular? Köy veya çevresinde yer alan bir su var mı? Ne zaman?
- 4 - Köy'ün iklimi?
 - a) Mevsimlere göre mi? Yağmurlar? Yağış miktarları? Yağış devirleri? Yağmurda ilgili inanç ve atasözleri?
 - b) Güneşin mevsimlere göre günlük durumu? En uzun ve en kısa günleri? İlgili inanç ve atasözleri?
 - c) Kar'ın yağış zamanı ve miktarı? İlk kar ne zaman düşer? Kar ne zaman ottardan kalkar? Karın en fazla görüldüğü yerler? Karın yerle kalış süresi? Kar ile ilgili inanç ve atasözleri?
 - d) Köyde sis durumu? Sis ile ilgili inanç ve atasözleri?
 - e) Rüzgârlar? Mevsimlere göre esen rüzgârlar? Rüzgârların esiş istikameti? Sıcak, soğuk rüzgârlarla yağmur rüzgârları? Rüzgârlarda ilgili inanç ve atasözleri?
- 5 - İlim ve mevsimlerin halk çalışmalarındaki etkileri?
 - a) Ziraî faaliyet zamanları (bağ, hasat, tohum ekimi, v.b. lar) ile ilgili olanlar.

- c) Sinaî faaliyet zamanları (desticilik, dokumacılık, hasırcılık v.b. ları ile ilişkili olanlar).
- 6 - Köydeki ev sayısı? Köydeki aile sayısı? Akrabalar köyün aynı bir yerinde mi otururlar? Yoksa gelışı güzel bir iskân şekli mi gösterirler? Bir evde kaç aile oturmaktadır? Bir aile kaç üyeden meydana gelmektedir? Bu üyeler kimlerdir? Evlenen bir kız için yeni bir ev mi açılır? Yoksa kocasıyla kendi ailesinde mi kalır? Evlenen erkeğin, bu husustaki durumu nasıldır?
- 7 - Köydeki tek, iki ve daha fazla katlı evlerin sayıları ne kadardır? Katlı evlerde katların görevleri nedir? Üst kata ne ile çıkar? Merdivenler evin neresindedir? Sabit mi dir?
- 8 - Köyde kaç tane bir, kaç tane iki, kaç tane üç... odalı ev vardır? Bunların ne kadarı bir, ne kadarı iki katlıdır? Evdeki odaların vazifeleri nelerdir? Tak-tuk odası var mıdır? Yatak ve misafir odaları ayrı ayrı mıdır? İki katlı evlerde alt kat neye yarar? niçin böyledir? Çok odalı evlerde ilâve inşaat yapılmış mıdır? Böyle olduğu takdirde, ilâve evin neresine yapılmıştır? Nasıl? Anne, baba, çocuk ve akrabalar aynı bir odada mı yatarlar, yoksa ayrı ayrı odalarda mı?
- 9 - Bir ve iki katlı evlerin ortalama yükseklikleri? Bir katlı ve iki katlı evler arasında dam şekilleri bakımından farklar var mıdır? Varsa bu farkları ayrıntıları ile belirtiniz.
- 10 - Köyünüzde mesken dışında ne gibi yapı şekilleri vardır? Cami, mescit, misafir odası, yunak, hamam, değirmen, ahır, çeşme, okul v.b. ları olarak gösterebileceğimiz bu gibi yapılar, köyün neresindedir? Bunların gösterdikleri herhangi bir mahalli özellik var mıdır?
- 11 - Köyde çadır kullanılmakta mıdır? Kullanılmakta ise şekil ve maddeleri bakımından kaç türlü çadır vardır? Bu çadırlar nasıl kurulmaktadır? nasıl kaldırılmaktadır? Çadırlar nerede kullanılmaktadır? Çadırların girişi hangi yöne bakmaktadır?
- 12 - Bir evin yapımına giden masraf? Bir evin satış bedeli? Köyde kiralık ev var mıdır? Köyde kaç ailenin evi yoktur? Bu gibi aileler nasıl ve nerede barınmaktadır? Köyde birden fazla evi olan aileler mevcut mudur? Fazla evlerde kimler oturmaktadır?

Bir ev ortalama olarak ne kadar bir zaman içinde biter? İnşaat hangi ayda başlanır?

- 13 - Evlerin cepheleri hangi yöne bakmaktadır? Köy ev yönlerinin,
 - a) güney,
 - b) dört cihet,
 - c) rüzgârlar,
 - d) arazi vaziyeti,
 - e) dinsel inanç,
 - f) buralı ilkelatla herhangi bir ilişkileri var mıdır?
- 14 - Ortalama olarak bir ev kaç sene dayanmaktadır? Evler ne gibi etkiler altında tahrip olmaktadır? Kışın, rüzgârların, yapı unsurlarının, ısrarlılığı, beklenmedik bir tahrip içinde etkileri var mıdır? Köyde en eski ev ve evler kimlere aittir? Bu evler hayvan merdivinde bulunmakta mıdır? Diğer evlerle aralarında farklar var mıdır? Bu evler hiç onarılmış mıdır?
- 15 - Evlerin pencere, kapı ve havat gibi kısımları hangi yöne bakmaktadır? Böyle belirlenmiş bir yön varsa, bunun sebebini 13. maddede a, b, c, d, e, f maddelerine göre değerlendiriniz.
- 16 - Ev tabanı neden nasıl yapılmıştır? Taban üzeri düzleştirilmiş midir? Adu veya sokakta mazarın ev tabanının durumunu nasıl du? Onlardan yüksek mi, alçakta mıdır? Tabana döşenmiş yapılmış mı, nasıl yapılmıştır? Dinci kuma zemini neden yapılmıştır? Burada ne gibi malzeme kullanılmıştır?
- 17 - Köy evinin taban şekilleri nasıldır? Köyde kaç tane kare, dikdörtgen, daire, beşgen taban biçimli ev vardır. Taban şekli bakımından hiçbir marmarın şekil özelliğini gösteren evler mevcut mudur? Kaç tane? Köy evlerini taban şekilleri bakımından taş, odun, kerpiç, tuğla ... gibi malzemelere göre kısımları ayırınız ve bunların sayılarını belirtiniz.
- 18 - Ambar, kiler, samanlık, ahır gibi yerler evlerin aynı bir yerde mi bulunmaktadır? Nerece? Bu yapılar evlere bitişikse birliğe yerleri evin ne tarafındadır?
 - a) Ahır: Peneceresi varmıdır? Penecerenin şekli, ölçüleri, yönü? Ahırın şekli? Ahırda hangi hayvanlar bulunmaktadır? Ahırda ne gibi işkiler vardır? bunların şekli ve özellikleri?

- b) Samanlık: Yapılışı, eb'adı, kapısı, pencereleri, tavanı, tabanı? Samanlığa saman nereden atılır? Samanlıkta otların yığılış tarzı?
- c) Ambar veya kiler: Yapılışı, ölçüleri, özellikleri, tabanı, tavanı?
- 19 - Hela evin neresindedir? bahçede midir? damda mıdır? Verden yüksekte midir? kapısı hangi yöndedir? neden yapılmıştır? Şekli? eb'adı? Hela'dan kaç aile istifade eder? Bir evde kaç hela vardır? Hela'nın üstü açık mıdır? Kapsuz hela var mıdır? Hela'larda septik çukuru var mıdır? Pislik ne yapılır?
- 20 - Evlerin iç ve dış kısımlarına süsleme yapılmakta mıdır? Süsleme, ağaç, taş, tuğla, kerpiç, çamur veya boya işçiliği yoluyla mı yapılmaktadır. Yapılan şekiller geometrik midir, hayvansal mıdır? bitkisel midir? Bu şekillerin etrafında toplandığı özel bir motif var mıdır? Köylü şekillerde simetriye önem vermekte midir? Köyde yıldızlama yoluyla süsleme yapılmakta mıdır? Süslemenin dinsel veya inancaşıl herhangi bir anlamı var mıdır?
- 21 - Evlerde ne gibi eşyalar kullanılmaktadır? Mutfak araçları, ziraat araçları, mobilyalar nelerdir? Bunların yapıları, şekilleri, ölçüleri? Ev eşyaları ile ilgili olarak ne gibi bir tatbiki mülkiyet sistemi uygulanmaktadır? Evlerde yalnız kadın, erkek veya çocukların kullandıkları eşyalar var mıdır?
- 22 - Ev içinde veya dışında yapılmakta olan sinai faaliyetler? Bu faaliyetlerin zamanları?
- 23 - İnşaatlarda kullanılmakta olan malzemeler:
- a) Ağaç: Nereden, nasıl elde edilir? Bir ağaç nasıl, ne zaman ne ile boğulur? Boğulan ağaç ne kadar bekletilir? Bu işleri kimler yapar? Ağaçlar ne ile, nasıl, ne zaman kesilir? Ağaç kesme işinde daha ziyade kimler çalışır? Ayrıca, sırf ağaç kesme işinde çalışmakta olan bir sınıf türemiş midir? İnşaatla kullanılmak istenen ağaç hangisidir? Ağaçlar köye hangi vasıtalarla ve nasıl getirilir? Taşınma işinde kimler çalışır? Ağaç taşınmayı takip eden zaman içinde herhangi bir toplanti veya eğlence yapılır mı? Ağaçlar hangi işlemlerden

sonra inşaatı elverişli bir hale getirilirler? Nerede, kimler tarafından? Bu hususta ne gibi aletler kullanılır?

- b) Taş: Nereden, nasıl, ne ile, kimler tarafından elde edilir? Taş ocaklarının özellikleri nelerdir? Ocaklarda ne gibi aletler kullanılır? Aletlerin nasıl kullanıldığını anlatınız? Şartları ve şekilleri nelerdir? Taş, ev yaparken kendisi mi kullanılır? Taş, toplanıldığı yerden veya ocaklardan hangi amaçla, nasıl ve ne zaman taşınır? Temel kazımından önce mi yoksa sonra mı taşınır? Taş kırılır mı? Taşınmada kuyularda birbirlerine yardım ederler mi? Taş nerede ve ne zaman inşaatı elverişli duruma getirilir? Bu hususta neler yapılır? Taş kırılır ve ne ile yontulur? Temel ve duvar taşlarının cinsi aynı mıdır? Kırık taşları ne gibi bir amaçla kullanılır? Taşların türleri?
- c) Toprak: İnşaat için gerekli olan toprak nereden toplanır? Nasıl ve ne ile toplanır? Araçları anlatınız? Herşey yaparken için kullandığı toprak ilisatlarında ve evlerde kullandığı olan toprak aynı yerden mi elde edilir? Toprakların maddesi olan var mıdır? Toprak, temel kazımından önce mi yoksa sonra mı inşaat yerine taşınır? Ne ile ve kimler tarafından taşınır? Bu hususta kullanılan araçlar nelerdir?
- d) Kerpîç: Kerpîç nerede hazırlanır? İnşaat yerinde mi yoksa belirli bir yerde mi? Kerpîç toprağı elenir mi? Ne ile çamur, kim tarafından ve nerede yapılır? Ne kadar su ve toprak kullanılır? Kerpîç toprağına, başka maddeler konur mu? Bu hususta ne kadar su kullanılmaktadır? Çamur nasıl kuru? Ayakla, elle veya başka bir araçla? Karılar ve kıyama getirilen çamur hemm kalıplara dökülür mü? Çamur kalıplara ne ile taşınır? Kerpîç kalıpları nasıldır? Maddesi? Özellikleri? Ölçütleri? Kalıplarda çalışanlar kimlerdir? Kadın? Erkek? Kalıba çamur ne ile aktarılır? Kalıptaki fazla çamur ne ile alınır? Kalıp nasıl kaldırılır? Kalıpların altına gelen toprak nasıl alınmalıdır? Kerpîç kaç gün kurumasına terk edilir? Kuruyan kerpîç nasıl toplanır?
- e) Siva: Siva toprağı nereden çıkarılır? Siva toprağına özellikleri var mıdır? Bu toprak siva yapılırken aletler mi?

Sıva toprağına saman gibi maddeler ilâve edilir mi? Sıvanın yapılması ve duvara sürülmesi sırasında ne gibi aygıtlar kullanılır?

- f) Dam Toprağı: Nereden, nasıl ve ne ile elde edilir? Dam toprağına içine neler katılır? Bu toprak dama nasıl ne ile aktarılır? Bu hususta kullanılan araç ve gereçler nelerdir?
- g) Taban Toprağı: (f) deki sorular.
- h) Su: Nereden temin edilir? Su köyün neresindedir? Su inşaat yerine hangi vasıtalarla ulaştırılır? Taşınma işini kimler yapar? Kadınlar? Erkekler?
- ı) Kum: Kum, inşaatın hangi kısımlarında kullanılır? Gerekli kum nereden, nasıl ve hangi araçların yardımıyla elde edilir? İnşaat elverişli olan kumun özellikleri nasıldır? Kum inşaat yerine hangi araçlarla taşınır? Taşınma işini kimler yapar? Kum taşımada belirli bir zaman aranır mı?
- i) Kireç: İnşaatı gerekli olan kireç nereden, nasıl ve ne ile elde edilir? İyi bir kirecin özellikleri nelerdir? Kireç, ocaklardan inşaat yerine nasıl taşınır? Kireç inşaatın neresinde kullanılır? Ham kireç, inşaatı elverişli hale getirilmek amacıyla hangi işlemlere tabi tutulur? Bu hususta kullanılan araç ve gereçler nelerdir? Yakılan kireç nasıl bir usulle dindendirilir? Kireç kuyularının özellikleri nelerdir?
- k) Kiremit: Köyde kiremit yapılır mı? Kiremit fırınlarının özellikleri nelerdir? Fırın kimin elindedir? Çalışma şekli nasıldır? Kiremitlerin özellikleri? Kiremitler kaç mal olmaktadır? Kiremitler, dışardan temin edildiği takdirde, nereden satın alınmaktadır? Ne ile ve nasıl köye ulaştırılmaktadır?
- l) Çivi: İnşaat için gerekli çivi nereden temin edilmektedir? İnşaatın hangi kısımlarında hangi cins çivi kullanılmaktadır?
- m) Tuğla: Tuğla yerli ocaklardan elde ediliyorsa, ocakların durumu, çalışma tarzları nasıldır? Tuğlaların özellikleri? Tuğla nereden kullanılmaktadır? Nasıl? Tuğlanın maliyet fiyatı? Eğer tuğla, dışardan getiriliyorsa, nereden getirilmektedir ve nasıl?

n) Camı Camı nerelerde kullanılmaktadır? Köyde, daha çok, hangi cins camı tercih edilmektedir? Camın maliyet fiyatı nedir?

24 - Köyde kaç türü duvar vardır?

a) Kerpîç Duvarı Duvardaki kerpîçlerin örülmesi herhangi bir esasa göre mi olmaktadır? Ana ve kuzu kerpîçlerin duvardaki yerleri ile birbirlerine karşı durumları nasıldır? Derzler nasıl bağlanır? Duvarda kaç sıra kerpîç bulunmaktadır? Durumu şöyle gösteriniz. Bir evin bütün duvarları aynı bir sisteme göre mi örülmüştür? Arada farklar varsa, bu farklar nelerdir? Kerpîçleri birliğine bağlamak için nasıl bir harç kullanılır? Duvarlardaki, kapı, pencere ve diğer açıklıklar nasıl meydana getirilir? Duvarların farklı yönlerden ölçülür? Duvarların neresinde kereste kullanılır? Hasılların şekli, cinsi ve ebadları? Duvarın her iki yüzüne harıl konular mı? Tavan kirişlerinin altında harıl var mıdır? Hasılların arasında ağaçla bağ yapılmaması nedir? Duvarların daha nereslerinde harıl vardır? Taş temelden kerpîç göçülince harıl kullanılır mı? Nasıl? Lentolar nasıl konur? Ne zaman konur? Duvarda kimler çalışır? Hususi işçi? İnşaat sahibi? Akraları? Komşular? Ortalama, duvarda kaç kişi çalışır? Bir evin duvarı kaç günde biter? Kadınlar duvarda çalışır mı? Ne yaparlar? Duvar yükseldikçe malzemeler yukarı nasıl verilir? Bu hususta ne gibi araçlar kullanılır? Dışardan iskele kurular mı? Duvarların ebadı nedir? İki katlı evlerde dışı tarafta ile kerpîç aras aynı mıdır?

b) Ağaç İskeletli Duvarı Ağaç iskelet nasıl yapılır? Birbirlerine bağlanış şekilleri? İskeleti kimler yapar? Duvar yapımında kullanılan araç ve aygıtı? Duvar tamamlandıktan sonra, duvarın iç ve dışına dış ağaç konur mu? Neden? Ağacın adı? Ebadı? Böyle duvarlar kaç günde biter? Oda duvarlarının yapıldığı tekniği dış duvarların aynı mıdır? Duvar işiğinde kimler çalışır?

c) Taş Duvarı Duvara konacak taşlar işlenir mi? Ne ile? Nasıl? Taş duvar nasıl örülür? Köşe taşlarının herhangi bir özelliği var mıdır? Bir duvar üzerinde aynı aynı iç ve dış

sıralı şekiller mevcut mudur? Harç? Nasıl konur? Taşların aralarındaki boşluklar nasıl doldurulur? Duvar nasıl yükseltilir? Bu duvarların ortalama eb'adları? duvar yapımında kimler çalışır? İç duvarları? Duvarlarda pencere, kapı, dolap gibi boşluklar nasıl açılır? Taş duvarlardaki lento'ların durumu? Bu duvarlarda içi olarak kimler çalışır? İçinde taş ve kerpiç kullanılan karışık duvarlar var mıdır? Bunların yapılış şekilleri nasıldır?

d) Odun Duvar: Bu gibi duvarlarda öz'ler nasıl üstüste konur? Nerelerinden kertik açılır? Nasıl? Ne ile? Bir katlı veya iki katlı öz evleri yapmak için duvarlarda ne kadar öz kullanılır? Özler arasındaki açıklık ne ile kapatılmaktadır? Bu duvarlarda kapı ve pencere boşlukları nasıl meydana getirilmektedir? Öz'lerin eb'adları? Öz duvarlarının ortalama ölçüleri? İç bölmeler nasıldır? Bu evlerde, taban ve tavan? Ev yapımında kimler çalışır?

e) Ahşap Duvar: Duvar direklerinin her iki yüzüne çıta veya dallar çakılmasıyla meydana gelen duvar şekli, köyde var mıdır? Çatalar arasındaki boşluğa ne doldurulur? Nasıl? Duvara sıva nasıl, ne ile yapılır? Duvarların ölçüleri? Bu gibi duvarların yapılmasında kimler çalışır?

f) Tuğla Duvar: Tuğlaların duvarda tertip şekli? Bir ana duvarda kaç sıra tuğla bulunmaktadır? Ana duvar köşeleri birbirlerine nasıl bağlanır? Bu duvarlarda pencere, kapı, ocak, dolap gibi boşluklar ne suretle meydana getirilir? İç duvarlar ile ana duvarlar arasında ne gibi farklar vardır? Tuğla duvarların taş, kerpiç ve çamurla bir arada karışık bir örnek teşkil ettiği haller mevcut mudur? Tuğla duvarlarda çalışanların özellikleri nelerdir? Duvar yapımında hangi aletler kullanılır?

2. - Köyde evlerin üstü nasıl ve ne şekilde örtülür?

a) Dam: Evin üstünü düz bir şekilde örten toprak yığınının özellikleri? bu hususta kullanılan malzemeler? Öz'lerin, pardi'ların kuturları? Aralıkları? İşleniş tarzları? Duvara yerleştiriliş şekilleri? Kirişler taban ağacına mı, hatırlara mı

İstinad eder? Öylece dayandığı dikey veya yatay başka dayanaklar var mıdır? Bir damla çatlamaya kaç cm, kaç "parç" bulunur? Dama nasıl yapılır? Dama üzerine konan toprağı tutmak için, kırıkların üzerine ne konur? İnce dallar? Saz demetleri? Haşır? Herhangi bir vasıta? Bunlar nereden, nasıl kimler tarafından temin edilir? Ne gibi işlemler tabi mülklüdür? Bu kısıya ne gibi üyeler kullanılır? Öe ve parçaların üzerine, yağmurun sızdurmamak amacı ile konulan toprak kaç kat ve kalınlığı ne kadardır? Bu kat? İnce bir kat? İnce ve dik meyilli bir tek kat? Bu kat katın üzerine ne eklenmekte olduğu? Sıvaan toprağı ile dam toprağına farklılıkları nelerdir? Damlara kat ve yağmur sularının sızmasını için ne gibi üyeler ne yapılmaktadır? Dama tuzlu su döklüde mi? Tuzlu su nasıl hazırlanmaktadır? Dama tuzlu su nasıl çıkarılır? Hangi amaçla dama serpilir? Tuzlu su dama yılda kaç defa, hangi mevsimlerde dökülür? Dama tuzlu su dökmekle zararları var mıdır? Dama tuzlu sudan başka toprağı döklüğü halde var mıdır? Bu toprağı nasıl döklü? Toprak dama hangi amaçla ve nasıl serilir? Bu işlemler yapılır? Toprak serme işlemi ne kadar devamlı eder? Dama tuzlu su veya toprak dökmekle devamlılık amacı ne kadardır? Yungu veya yuvak kağıt nedir? Yungu nasıl nereden elde edilir? Yungu haline nasıl ve kim tarafından getirilir? Yungu'ya çekmek üzere ne kullanılır? Dama kimler yungu çıkar? Dama tamamını aktarıldığı halde var mıdır? Dama kaç yılda bir ve nasıl aktarılır? Dama aktarılmasında kimler çabır? Aktarıma süresi ne kadardır? Bu iş için ne gibi üyeler kullanılmaktadır? Otalanla olarak bir dam toprak kaç kağıt yeküne ne kadar? Damlarda gübre var mıdır? Dama kenarları duvarlara ne kadar eder mi? Dama duvar? Damlar, muhtakkak meyilli mi olurlar? Bu meyil ne kadardır? Damlardan dama hangi vasıtalarla ve nasıl çıkar? Damların kırıları hangi vasıtalarla, kimler tarafından ve nasıl çıkarılır? Dama için kullanılan özel üyeler var mıdır?

2. Çatı Dama: Çatı nasıl yapılır? Duvarlar bitince, duvarların üstüne iç ve dış kapaklar anılır mı? nasıl? Dama sonu ne gibi işlemler yapılır? Tavan damın genişliği odanın genişliği kadar mıdır? Baha değeri neye göre çıkar? İvin kare veya

dikdörtgen oluşuna göre baba direği sayısı değişir mi? Baba direği ev uzunluğunun kaçta kaçtır? Baba direği üzerine makas çakılır mı? Nasıl? Kiremit neyin üzerine ve nasıl döşenir? Makas, oturtma, tavan dalı, asma makas, baba direği, mertek, aşk, dilme nedir? Evlerde tavan var mıdır? Özellikleri? Çatı yapımında ne gibi aletler kullanılmaktadır? Çatı inşaatında kimler çalışır?

- 26 - Kapı: Kapının şekli, boyutu? Kapı kasağına maddesi ve niteliği? Kapı evin hangi cephesi üzerindedir? Bulunduğu duvarın neresindedir? Kapının eşiğe karşı seviye durumu? Kapı kanadının yapıldığı şekli? Kapı kanadının kalınlığı? Kanadı meydana getiren ağaçların vaziyeti? Bu ağaçlar birbirlerine nasıl bağlanmışlardır? Kapılar kaç kanatlıdır? Kapı kanadı hangi tarafa açılır? Kapı, güllap veya menteşe ile mi bağlanmıştır? Sokak, bahçe ve oda kapıları arasında farklar var mıdır?
- 27 - Pencere? Şekli? Boyutu? Kasağı? Hangi maddeden yapılmıştır? Pencere evin hangi cephesi üzerindedir? Odalarda kaç pencere vardır? Penceresiz oda var mıdır? Sokağa bakan pencere ile avluya bakan pencere arasında herhangi bir fark mevcut mudur? Pencerelerin yerden yükseklikleri? Pencere-
lere cam takılması? Pencere-
lere kaç kanatlıdır? Kayma pen-
cereler var mıdır? Varsa, bunların özellik ve yapıldığı şekilleri? Kış esnasında camsız pencereler ne ile kapatılmaktadır? Pencere-
lerde parmaklık, kafes, kanat var mıdır? Bunların boyutları? Yapılışları? modifi-
leri? Kanatlar pencereye ne ile tuturulmuş-
dur? Kanatlar, evin içine mi, dışına mı açılırlar?
- 28 - Kapıların kilitleniş şekilleri? Kilitler hangi maddeden yapılmıştır? Kilitlerin mekanizması? Kilit çevrede mi yapılmaktadır? Köyde tahta kilit var mıdır? Varsa, işleyiş ve yapıldığı tarzı? Kapı içeriden nasıl kapatılır? Bu hususta kullanılan malzeme ve araç nedir?
- 29 - Ocak: Duvardaki yeri? Kapıya göre durumu? Şekli? Boyutu? Zemini? Yapılışı? Yönü? Ocakta ne gibi eşyalar bulunmaktadır? Ocakın yanında eşya koymak için yapılmış olan boşluklar var mıdır? Özellikleri? Ocak senede kaç defa temizlenir? evlerin neresinde ocak vardır? Bu ocaklar arasında yapıldığı,

- c) Remil atmak suretiyle arsanın uğurlu olup olmadığı araştırılır mı?
- d) Temel açılacak yerin dört kenarına taş dizilerek arsanın tam ortasına rastlayan kısmına bardak konur mu? Konursa, ne gibi düşünce ile konulmaktadır? Daha sonra ne yapılır? Üç gün ard arda gelinerek taş yığınlarının bozulup bozulmadığına ve bardaktaki suyun azalıp azalmadığına bakılır mı? Taşlar bozulmuş, bardaktaki su azalmış olursa, bu durum neye yorulur? Uğursuzluğa mı? Benzer başka tatbikatlar var mıdır?
- e) Satın alınmak istenen veya üzerinde inşaat yapılmak arzu edilen bir arsanın uğursuz olup olmadığı anlamak amacıyla başvurulmuş diğer bir tatbikat şekli var mıdır? Örneğin, Arsanın sahibi, bir kilo tuz aldıktan sonra, bir ay içinde başından fena bir olay geçip geçmediğini kontrol eder mi? Uğursuz addedilen bir arsada ev yapılır mı? Bu hususta bildiğiniz başka âdet ve inanmalar var mı? Temel ile ilgili âdet ve inanmalar:
- f) Temel belirli bir gün ve saatte çizilir mi? Niçin? Kim çizer? Sebebi? Temel açılırken dua okunur mu? Duayı kim veya kimler okur? Dua okunurken neler yapılır?
- g) Temel kazımına önce hangi köşeden başlanır? Temeli kim veya kimler kazar? Temel açılmasında yabancılar çalışır mı? Çalışmazsa sebebi nedir? Temeli ilk kazmayı kim vurur? Niçin?
- h) İlk kurban ne zaman kesilir? İlk kazmadan önce? Sonra? Kurban belirli bir günde mi kesilir? Kurbanı kim keser? Nasıl? Bu sırada ne yapılır? Kurbanın kanı nereye akıtılır? Kurban eti ne yapılır?
- ı) Temeli ne konur? Gümüş eşya? Bakır para? Demir? Çelik? Oküz boynuzu? Erkek çorucu saçı? Buğday? Şeker? Tuz? Karı otu? Yatır taşı? Dua kağıtları? Neden?
- k) Temeli konan ilk taş nereden getirilir? Camiden? Yatırdan? Mezardan? Bu taşı temeli kim koyar? Temelin neresine? Nasıl? Ne zaman? Bu sırada dua okunur mu? Tören hangi gün yapılır?

Eşik ile ilgili âdet ve inanmalar:

- Eşikte oturmak, yatmak doğru mudur? Eşik yontulur mu? Bu yasaklara bilhassa kimler dikkat eder? Kadınlar? Genç kızlar? Erkekler? Delikanlılar?
- Eşiğe basılır mı? Basılmaz mı? Niçin? Gelin eşiğe basarken: -Bastım kapının eşiğini, Yılında koydum beşigini.... çeklinde bir tekerleme veya benzerlerini söyler mi?
- Eşikten geçerken önce hangi ayak atılır? Niçin? Eşikten önce sol ayakla geçilirse ne olur?
- Gelin eşiğin üzerine konan saban demirinin üzerinden atlatılır mı?

Kapı ile ilgili âdet ve inanmalar:

- Bir evden askere giden olursa sokak kapısı akşama kadar açık bırakılır mı? Neden?
- Gelin damat evine girerken kapıya ne sürer? Zeytin yağı? Sade yağ? İki kanatlı kapıların hangi kanadına yağ sürülmeğedir? Nasıl? Bu sırada dua okunur mu? Oda kapısına yağ sürülür mü? Gelin yağı nereden temin eder?
- At, inek, merkep, öküz gibi hayvanlar satın alındığı takdirde, bu hayvanların tırnaklarına, ahır kapısına yağ sürülür mü? Niçin? Yağı kim sürer? Yağ sürme sırasında dua okunur mu?
- Nasibin gülr olması için sabahları erkenden sokak kapısı açılır mı? Açık bırakılırsa, ne zaman kapatılır?
- Gelin damat evine girerken kapıyı kaç kere açar ve kapar? Niçin?
- Gelin sokak kapısından damat evine girerken başına ne aılır? Kabak çekirdeği? Para? Niçin?
- Gelin kapıdan geçerken eşiğe konmuş olan içi su dolu bakracı ayağı ile devirir mi?
- Ölü çıkan evin kapısı açık bırakılır mı? Ölünün çıktığı evde genel bir temizlik yapılır, cv tütülenir mi?

- ı) Kapılara ne asılır? Mavi boncuk? At nalı? Niçin?
- ı) Kapıda tutulan çocuk ejikten düşer mi?
Bu hususta daha neler biliyorsanız yazınız.
Ocak ile ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Ocağa su dökülür mü? Dökülürse ne yapılır?
- b) Ocakta yanan oduna ayakla dokunmak iyi sayılır mı?
- c) Sönmüş odunun tekrar yakılması halinde neye dikkat edilir?
Eğer odun, ters tarafından yakılacak olursa, evdeki hayvanların ters doğuracağına dair bir inanç var mıdır?
- d) Ocağın sağ bucağı ve sol bucağı kimlere aittir?
- e) Ocak ne zaman süpürülür? Ocağın külleri nereye atılır?
Çatı ile ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Çatının ağaçları konduktan sonra herhangi bir tören yapılır mı?
- b) Çatıya kırmızı veya yeşil bayrak asılır mı?
- c) Ev sahibi iççilere hediye getirir mi? Bunlar nelerdir? Bu sırada ustalar ne gibi hareket yaparlar? İççiler birarada şu sözleri veya benzerlerini söylerler mi:?
- Bir ev yaptım yeşil çimene,
Allah nasip etsin Hinde Yemene,
Allah geçinmek versin cemi cümleye...
- Evle ilgili âdet ve inanmalar:
- a) Evden askere giden olursa ev süpürülür mü? Ne zamana kadar ev temizlenmez? Niçin? Askere giden gencin annesi ne yapar? Dışarı çıkmadan uzun müddet evde kalmak zorunlu mudur?
- b) Evlere geytan girmemesi için neler yapılır? Eve karı otu mu serpilir? Başka otlar kullanılır mı? Duamı yazılır? Bu duaları kimler yazar? Dualar nereye konur?
- c) Ev içindekileri büyü tutmaması için neler yapılır? Yılan, akrep, duaları neye yarar?
- d) Evde akrep, yılan ve tahta kurusu olmaması için neler yapılır? Duâ levhaları mı asılır? Bu levhalar kimler tarafından ve evin neresine asılır?

- e) Evlerde uğurla ve uğursuz addedilen yerler? Çamaşırlık? Bulutlukluk? Hamamlık? Bu gibi yerlerde ne gibi hususlara dikkat edilir? Şeytan ve cin yarpımından için ne yapılır?
- f) Bir evde yarıdan getirilmiş olan malzeme bulamazsa o ev uğursuz sayılır mı?
- g) Köde cırtlı, perili ve uğursuz sayılan evler var mıdır? Neden?
- h) Evlerde hangi günlerde temizlik yapılır? Neden?
- i) Evlere mezar değirmeni için neler yapılır ve evin muhtelif yerlerine neler asılır?
- k) Yeni bir ev ile kurulandan eve ne zaman ve hangi gün taşınılır? Taşınmadan önce neler yapılır? Eve etmekle kuralın buralar mı?
- l) Yeni girilen evlerde tatil ziyafeti verilir mi? Niçin?
- m) Yeni taşınan bir evin uğurlu olup-olmadığı nasıl anlaşılır?
- n) Yeni yapılan bir eve ilk geldiği anda kurban kesilir mi? Bu kurbanın eti ne yapılır?
- Be hususla bildiğiniz diğer âdet ve inanışları yazınız.